

sőt saját jelentése szerint egy időben már odáig jutott, hogy a scrantoni püspöktől 500 Dl. kölcsönt vett fel. Hogy ilyen eléggé nem sajnálható dolgok a jövőben ne ismétlődjenek, amittől való tartózkodásra komolyan figyelmeztetendő volna, járandóságait f. é. április hó 1-től a következőképpen emelem fel.

a) fizetés	20 000 K
b) lakpénz	3 000 K
c) útipénz	4 000 K
együtt	<u>27 000 K</u>

Az útipénzre nézve megjegyzendő, hogy a 4000 K azt a maximális határt képezi ameddig a pittsburgi konzulátus által a vizitátornak az útiköltségek f. é. április hó 1-től jövő évi április hó 1-ig megtéríthetők.

Van szerencsém Nagyméltóságodat tisztelettel felkérni, méltóztassék a fenti járandóságoknak az eddig követett módon leendő folyóvátétele iránt intézkedni, s velem megtéríthetés végett azt is közölni, hogy mennyit tesz ki a Hodobay részére eddig kifizetett lakpénz.

Végül tisztelettel megjegyzem, hogy azon irányelveket, melyeket 79 sz. a. egyidejűleg kelt átiratomban van szerencsém kifejteni, működésében Hodobaynak is szem előtt kell tartania.

Fogadja stb.

F

[1905 aug. 1]

A „Sojedinenja” (Szövetkezet) amerikai gör. kat ruszin társadalmi egyesület vezetőségének tiltakozó irata a magyar kormányhoz Hodobay Andor gör. kat. vizitátor további amerikai működése tárgyában¹

ME 1906—XXI—854/II (662 fasc.), 578(4635/1905)

Az Amerikai Gör. Kat. „Sojedinenja” Szövetkezetnek legalázatosabb kérelme a
Nagyméltóságú Magyar Kormányhoz

Budapesten

Talán tudomásával is van a Nagyméltóságú Kormány annak, hogy ma Amerikában Magyarországból származó népünk anyagi jóvalta, hit-erkölcsi és politikai jövőjének biztosítására egy hatalmas szövetkezet áll fenn „Sojedinenija” néven.

E szövetkezet ma 15 ezer tagot képvisel.

Tekintettel rendezettségére, — üdvös és hasznos szabályzataira, elegendő nagy és tekintélyes arra, hogy a 300 ezerre menő gör. kat. amerikai nép felett tekintéllyel bírjon.

Az anyagi biztosításon kívül a hit és erkölcs felvirágoztatása, a nép szellemi erejének fellendítése, az ellenséges politikai tendenciáktól való megmentése képezte és képezi Sojedinenjánk fő célját.

De a múlt az idő, és mind jobban bebizonyult, hogy mind e nemes célért törő szabályzatok nem voltak elegendők, mint jobban be kellett látnunk, hogy egyházi fej nélkül hívők és lelkesek nem működhetnek áldásosan.

Szövetkezetünk mindent megtett tehát előbb és újabban is, hogy a római Szentszéktől gör. kat. népünk egyházi fennhatóságot nyerjen.

Ismeretes a magas Kormány előtt ezen törekvésünk, melynek legutóbbi eredménye lett Ngs. Hodobay Andor Úrnak apostoli Vizitátorrá való kinevezése.

¹ Az eredeti iratot az aláírók a „Greek Cath. Union” felírású levélzáró pecséttel látták el. Az irathoz l. mellékelve az egyik aláíró, A. Kaminszky kingstoni gör. kat. lelkész (Pa., USA) névjegyét.

Örömmel fogadtuk. Láttuk ugyan, hogy teljesen híjával van az egyházi joghatóságnak, mégis mindnyájan megkönnyebbülve adtunk hálát Istennek, hogy immár le van téve az alap e vizitatori állással, mely alapon fellendíthetjük népünk hit- és erkölcsi életét, felemelhetjük tudatlan, de jó és képes gör. kat. népünket és megmenthetjük őt a jövőnek úgy Amerikában, mint az óhazában.

Hiszen semmi mást nem kellett tennie Hodobay Vizitátor Úrnak, csak ügyes politikával és eréllyel rávezetni a népet és papokat, hogy belássák az áldatlan helyzetet a jelenben, melyből kimenekedni és a jobb jövőt megteremteni csak saját előnyünk.

A lelkészek hajlandók voltak, a nép örömmel várta az áldásteljesebb jövőre vonatkozó első intézkedéseket — de hiába várt.

E helyett el lett szórva közénk az ördögi mag, mely pártoskodást és gyűlölséget termett.

Hodobay tapintatlanságával és a legnagyobb mértékbeni hiú és önző politikájával csak magát és rokonságát emelte — nem gondolva komolyan semmivel, mi itt a nép hit-erkölcsi fellendülését eredményezte volna.

Önző és lelkiismeretlen eljárásával felépített egy hatalmas falat, mely kettészakította a papokat és a népet aszerint, amint a munkácsi, avagy az eperjesi egyházmegyéből származnak.

Nem szándékunk itt tüzetesen eljárásainak helytelen és bűnös voltát feltüntetni és bizonyítani, — csak annyit jelentünk ki, hogy Hodobay Vizitátor Úr sem mint ember, sem mint pap és sem mint nekünk fejünk egyáltalában nem felelt meg hivatása és kötelezettségének.

Működése nem busás hazai honoráriumot, de a legnagyobb elítélést és büntetést érdemli.

Nagyon jól tudjuk, hogy Hodobay Vizitátor Úr nagydobbal tudja hirdetni nagy érdemeit, valamint azt is, hogy mindazon igazságos támadások és rendreutasításokat, melyeket kénytelenek voltak egyes lelkes önzetlen lelkészeink vele szemben a nyilvánosság előtt is hangoztatni — mint mártírt tüntették föl odahaza, persze a Hodobay hamis információi útján.

Hodobay Vizitátor Úr pánszlávokat és schismatikusokat fogdos Amerikában és az otthoni kormánykörök hitelt adnak ez embernek, és sajnálkozva dicsőítik az amerikai pánszlávizmus áldozatját.

Nagyméltóságú Kormány! Nincsenek itt a mi híveink között pánszlávok; mint otthon, úgy itt is tisztességes, hazáját szerető e nép!

Nincs itten skizma, szereti e nép itt is ősi vallását, és — ha kell — kész érette meghalni!

De tény, ha roppant fogják keresni itt a pánszlávokat és skizmatikusokat, — ha roppant fogja itt hangoztatni egyik-másik a magyar kormány által kiküldött úr, hogy „ki akarjuk menteni népünket a pánszlávizmus karjai közül, és megmenteni a magyar állameszme számára” — és ha még hozzá olyan kvalifikálhatatlan politikával fogná azt tenni, mint ahogy azt Hodobay Vizitátor Úr tette, — ó, akkor rövid idő alatt — félünk — nagyon is sokat találhatnánk a pánszlávok és talán még a schisma karjai között is. —

Emberi, papi életéről és működéséről a szerénység és szégyen miatt nem akarunk e helyütt megemlékezni, — de kívánatra mindig készen vagyunk a már oly sokszor nyilvánosan is szemébe dobott vádak bebizonyítására.

Tönkretett ez ember itt mindent, mit 14 éven keresztül oly nagy szorgalommal megalapított az amerikai gör. katolikusság és különösen a Sojedinenja! —

Ma senki, még legközelebbiei sem tudják, — hol van, mit csinál.

Legfeljebb ha egyik-másik papot kihivat, avagy egyik-másik parókiát kettészakítja, avagy hogy itt-ott pakktáskájával egyes messzebb fekvő helyeken pénzszerzés végett megjelen, és halljuk, hogy a nép helységéből kiutasítja stb. — csak akkor tudjuk, hogy még mindig itt van és boldogítja az amerikai gör. katolikusságot.

Hogy mit tesz ma itt, miért tartja őt ma itt a magas Kormány, mi igazán nem tudjuk, és meg nem érthetjük.

Legutóbb nagy dolgot kívánva tenni: egyes helyekütt, hol semmi szükség reá nem volt, magyar hitközségeket alakít.

Csak egy példát!

Homesteadon, hol legutóbb felépült a legszebb amerikai gör. kat. templom, és hol a hitközség 60 ezer dollárnyi adóssággal bír, — Hodobay Vizitátor Úr akkor, mikor úgy e helyütt, mint a környéken a papok mind a legszívesebben kiszolgálják anyanyelvükön a magyar ajkú hívőket, személyes megjelenésével gyűléseket tart, és megalakítja a Monongahella völgyi magyar gör. kat. hitközséget. És holott a szomszéd Pittsburg volna e környék centruma, csak azért, mert a homesteadi lelkész a nyilvánosság előtt mert kilépni üzelmei ellen, — Homesteadon kívánja ez új hitközség centrumát felállítani csak azért, hogy bosszút álljon, nem bánva, hogy egy legtörekvőbb hitközséget és Amerika legszebb templomát teszi tönkre ez által: — nem véve lelkiismerete számadásába azt sem, hogy ezen általa alapított hitközség nemcsak életképtelen de határozottan a magyar ajkú hívők erkölcsi és anyagi megrontására leend hivatva.

A nép tudja, hogy Hodobay Vizitátor Úr a kormány megbízottja, és ha mint ilyennek ilyen lelkiismeretlen törekvéseit látja, — küldőjének is beimputálja e lelkiismeretlenséget, és nemcsak Hodobayban, de a magyar Kormányban is ellenséget vél látni.

Íme, ily apostola Hodobay a maga tapintatlanságával és önzésével a magyar állameszmének, és ilyen és más úton-módon teremthet a legjobb, leghazafiasabb népből ellenséget a magyar Kormánynak. —

Veszedelmes ezen ember reánk, veszedelmes jövőnkre, de veszedelmes a magyar állameszmére nézve is! —

Nagyméltóságú Kormány!

Mi alantírottak ma, — mikor Főt. Kaminszky Ákos, szövetkezetünk ez idő szerinti megválasztott lelki igazgatója üdülés végett kis időre az óhazába utazik, — mint szövetkezetünk főhivatalnokai a Sojedinenja 15 ezer tagja és az összes amerikai gör. kat. hívők nevében alkalmat veszünk magunknak, hogy e memorandumunkat a Nagyméltóságú Kormányhoz tisztelettel juttassuk.

Hódolatteljes tisztelettel jelentjük ki ez alkalommal protestálásunkat Hodobay Andor Vizitátor Úrnak ez állásában továbbra is Amerikában való maradhatásával szemben.

A legnagyobb alázattal kérjük a Nagyméltóságú Kormányt, hivassa haza Hodobay Andor Vizitátor Urat, és hasson oda karöltve Nagyméltóságú Püspökeinkkel, hogy helyébe minél előbb egy arra érdemes, képzett és erélyes pap személyében nyerhessünk főnhatóságot, püspököt, vagy legalábbis apostoli vikáriust.

Közös érdekünk ez, ha csak nem akarjuk, hogy népünk ily áldatlan és fejtelten helyzetben hit- és erkölcsileg elzúljön, — ellenségeink karmai közé kerüljön, és hogy így hazatérve az odahazaikat is megmételje.

Midőn ígérjük, hogy mi ez irányban a legnagyobb odaadással és buzgósággal akarunk és fogunk működni, — egyszersmind ismételve, a legnagyobb tisztelettel kérjük a Nagyméltóságú Kormányt, adjon segédkezet nekünk, papjainknak és elhagyatott népünknek ezen vitalis kérdés mielőbbi üdvös megoldására.

Kelt Pittsburg, Pa. 1905. Aug. 1-én.

A Nagyméltóságú Kormánynak legalázatosabb szolgálói:

Kaminszky Ákos s. k.
amerikai gör. kat. misszionárius,
a Sojedinenja lelki igazgatója
Juhász Mihály s. k.
Sojedinenja elnöke
Pacsuta Miklós s. k.
Sojedinenja titkára
Egreczky Gyula s. k.
Sojedinenja főjegyzője
Jackovics Mihály s. k.
Sojedinenja főellenőre